

INFO PRESS

Sănătatea mintală a copilului a dezvoltat, în România, probleme cronice – concluzia Conferinței Naționale pe tema serviciilor de sănătate mintală pentru copii și adolescenți

- *900.000 de copii din România au dezvoltat probleme de sănătate mintală;*
- *Doar 200 de profesioniști mai lucrează în sistem;*
- *11 din cele 19 spitale de psihiatrie și cinci spitale de pediatrie cu secții de psihiatrie se află pe lista Ministerului Sănătății pentru a fi închise.*

București, 15 aprilie 2011: În contextul în care estimările oficiale vorbesc despre **aproximativ 900.000 de copii din România care au dezvoltat probleme de sănătate mintală**, există o lipsă severă de profesioniști în domeniu - mai puțin de 200 de profesioniști de sănătate mintală activează momentan în cele 19 centre comunitare de sănătate deschise de Ministerul Sănătății la nivel național, este una dintre concluziile **Conferinței Naționale „Escaladarea Muntelui IDA – Inițiază, Dezvoltă, Angrenează: Bune practici în construirea serviciilor de sănătate mintală pentru copii și adolescenți”**, organizată de **Salvați Copiii România** în perioada 12-13 aprilie 2011. Mai mult decât atât, **11 spitale de psihiatrie și cinci spitale de pediatrie cu secții de psihiatrie se află pe lista Ministerului Sănătății** (1 aprilie 2011, www.ms.ro) **pentru a fi închise.**

În cadrul seminarului, cei aproape 200 de specialiști participanți (cadre didactice, consilieri școlari, psihologi clinicieni, asistenți sociali, medici psihiatri, pediatri și de familie, medici școlari, asistenți medicali, logopezi, psihopedagogi) au diagnosticat problemele grave cu care se confruntă sistemul de sănătate mintală a copilului din România. Astfel, în **Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice (487/2002)**, **niciun articol nu face referire specifică la copii** (se vorbește doar despre persoana/ pacientul cu o tulburare de sănătate mintală). Niciunul dintre obiectivele imediate ale **Strategiei în domeniul sănătății mintale a Ministerului Sănătății** nu a fost realizat, respectiv:

- înființarea de centre de consiliere prenatală - neîndeplinit.

- înființarea de centre de consiliere a familiilor cu copii aflate în dificultate (risc de abandon, cu copii instituționalizați, monoparentale, cu părinți plecați la muncă în străinătate) – neîndeplinit;
- prevenirea întârzierii dezvoltării psihomotorii a copilului prin reintroducerea examinărilor periodice care să includă teste (screening) pentru depistarea și intervenția precoce – neîndeplinit;
- întărirea protecției sănătății mintale a copilului școlar prin pregătirea continuă a personalului medical școlar – neîndeplinit;
- introducerea de programe de sănătate mintală a copilului școlar care să asigure armonizarea cerințelor programului de învățământ cu potențial cognitiv-emoțional al elevilor – neîndeplinit;
- creșterea ponderii educației sanitare în școli vizând dezvoltarea unui stil de viață sănătos și formarea competențelor sociale (combaterea toxicomaniilor, alcoolismului, suicidului, violenței), asigurarea educației sexuale – neîndeplinit;
- diversificarea formelor de intervenție medico-educațională în școli și în afara lor pentru a acoperi nevoile speciale ale unor categorii de copii și tineri cu vulnerabilitate crescută – neîndeplinit;
- introducerea de programe de consiliere preventivă adresate copilului și familiei cu un părinte bolnav somatic sever – neîndeplinit;

Niciuna dintre măsurile previzionate în **Planul de acțiune pentru implementarea strategiei Ministerului Sănătății în domeniul sănătății mintale pentru perioada 2006 – 2010** nu a fost implementată, respectiv:

- 500.000 euro investiți în campanii antistigma organizate de MS și MECTS - neimplementat;
- Promovarea sănătății mintale în școli - neimplementat;
- Programe de prevenire a violenței în școli coordonate de MS - neimplementat;
- Declararea sănătății mintale ca prioritate națională și alocarea de fonduri structurale – neimplementat.

Organizația Salvați Copiii România derulează, din luna mai 2009, proiectul „Îngrijire de calitate pentru copii - Servicii de excelență în sănătatea mintală”, cu asistență tehnică din partea Salvați

Copiii Norvegia. Proiectul promovează sănătatea mintală și îmbunătățirea calității îngrijirii pentru copiii și adolescenții vulnerabili prin dezvoltarea de servicii psihologice și sociale acordate în cadrul Centrului de Educație Emoțională și Comportamentală pentru Copii și dezvoltarea de programe de training pentru profesioniștii care oferă serviciile psiho-sociale. Numai în anul 2010, **780 de copii au fost integrați în mod direct serviciilor de terapie, 150 părinți au beneficiat de asistență și terapie personală și alți 3000 copii au devenit beneficiari indirecti**, prin intermediul programelor dezvoltate de salvați Copiii în școli și grădinițe.

„Copiii cu probleme de sănătate mintală sunt adeseori ignorați, ceea ce este extrem de grav, pentru că poate conduce la cronicizarea unei afecțiuni care, asumată și tratată din timp, îi poate asigura copilului o integrare psiho-socială firească. În loc să fie îngrijiți, acești copii ajung să fie re-traumatizați de către școli/ grădinițe, dar mai ales de către un sistem medical care nu dezvoltă servicii de terapie integrată”, explică **Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv al Organizației Salvați Copiii România.**

Dincolo de carențele sistemului legislativ și de lipsa de inițiativă din partea autorităților decidente însă, lacune grave, cu efect direct asupra sănătății copilului, se constată în ceea ce privește pregătirea specialiștilor. Astfel, tratamentul efectiv al copiilor este, în continuare, preponderent axat pe medicație, în dauna intervenției de tip psihoterapie, iar posibilitatea de intervenție în mediul de proveniență al copilului este foarte redusă. Numărul de programe adresate părinților, cadrelor didactice și consilierilor școlari, persoane care, de regulă, prin rolul asumat în rutina de zi cu zi a copilului, condiționează într-o măsură semnificativă succesul oricărui tip de intervenție, este extrem de redus. Serviciile de psihoterapie sunt nedecontate de către Casele de Asigurări de Sănătate, fapt ce le face prohibitive pentru o importantă categorie din populație. Mai mult decât atât, copiii cu probleme de sănătate mintală (de pildă ADHD) au dificultăți majore de integrare școlară, fiind adesea re-victimizați/ re-traumatizați de către școli/ grădinițe care forțează exmatricularea lor/ migrarea din instituție în instituție.

Toate acestea, în condițiile în care Recomandările Comitetului ONU cu privire la Drepturile Copilului din 12 iunie 2009, vizează dezvoltarea unui cadru comprehensiv în România care să includă promovarea sănătății mintale; prevenirea suicidului și a comportamentului violent; servicii

ambulatorii și spitalicești pentru copiii și adolescenții cu probleme de sănătate mintală; programe de sprijin pentru copiii și familiile cu risc. Comitetul recomandă alocarea de resurse adiționale în vederea satisfacerii nevoilor copiilor cu probleme de sănătate mintală la nivel național, cu atenție specială acordată copiilor cu risc major, celor aparținând grupurilor majoritare, copiilor lipsiți de îngrijirea părinților, celor care trăiesc în sărăcie sau sunt în conflict cu legea.

Comitetul și-a exprimat cu precădere îngrijorarea cu privire la faptul că **nu există suficiente departamente de psihiatria copilului și adolescentului**, copiii fiind adesea plasați în instituții pentru adulți, unde nu primesc îngrijiri adecvate. De asemenea, cazurile frecvente de suicid la copii și adolescenți, statisticile privind violența în școală precum și lipsa programelor de prevenție în acest sens, reprezintă motive suplimentare de îngrijorare.

În cercetarea calitativă efectuată în 2010 de către Organizația Salvați Copiii România, „Analiza serviciilor de sănătate mintală pentru copiii din România”, au fost elaborate o serie de recomandări aprobate de participanții la Conferința Națională, printre care:

- Elaborarea unui Plan de Acțiune în completarea Strategiei de sănătate mintală pentru copii și adolescenți;

- Introducerea unui modul de psihiatrie infantilă în formarea medicilor de familie;
- Axarea modulului din formarea medicilor pediatri și pe patologii medii și ușoare, dar extrem de frecvente;
- Încurajarea programelor de formare continuă pentru medicii de familie și pediatri (dezvoltarea de competențe în sănătate mintală);
- Încurajarea consilierilor școlari pentru a obține competențe de screening în sănătate mintală;
- Încurajarea programelor de formare continuă pentru cadre didactice pentru a dobândi cunoștințe minimale cu privire la tulburările de sănătate mintală;
- Dezvoltarea de rețele de comunicare între medici psihiatri, psihologi clinicieni, medici de familie, pediatri, consilieri școlari;
- Deblocarea și scoaterea la concurs a posturilor din Centre de sănătate mintală pentru copii și adolescenți, spitale sau secții de psihiatrie (psihologi clinicieni, psihoterapeuți, asistenți sociali etc.);
- Dezvoltarea serviciilor de parenting și intervenție în familie;
- Decontarea serviciilor de psihoterapie de către Casa de Asigurări de Sănătate;
- Dezvoltarea de programe specifice adresate copiilor cu risc;

- Dezvoltarea de programe care să sprijine continuitatea terapiei ca adulți.

Pentru informații suplimentare vă rugăm contactați:

Diana Stănculeanu, Coordonator Proiect, Salvați Copiii România, tel: 021 321 00 50, 0724 595 225

diana.stanculeanu@salvaticopiii.ro

Organizația Salvați Copiii România este o instituție cu rol social, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin, prin utilizarea propriei expertize, precum și prin presiuni exercitate asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă. Salvați Copiii promovează de 20 ani drepturile copilului, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Peste 500.000 de copii au fost incluși în programe educative, de protecție și asistență medico-socială, de stimulare a participării lor în acțiuni de promovare și recunoaștere a drepturilor lor. Este membră a Alianței Internaționale Salvați Copiii, cea mai mare organizație independentă din lume de promovare a drepturilor copiilor, care cuprinde 29 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări. Pentru mai multe informații despre programele Salvați Copiii vizitați www.salvaticopiii.ro